

Parc del Castell de Montesquiú

Memòria 2007

MEMÒRIA 2007

PARC DEL CASTELL DE MONTESQUIU

MEMÒRIA 2007

PARC COMARCAL DEL CASTELL DE MONTESQUIU

ÍNDIX

0	<i>PREÀMBUL</i>	4
1.	<i>DADES GENERALS</i>	6
2.	<i>ÀMBIT GEOGRÀFIC I ADMINISTRATIU</i>	10
3.	<i>DOCUMENTS DE PLANIFICACIÓ I GESTIÓ</i>	13
4.	<i>ÒRGANS DE GESTIÓ I PARTICIPACIÓ</i>	14
5.	<i>MITJANS I RECURSOS</i>	15
	5.1. <i>Personal</i>	15
	5.2. <i>Equipaments en funcionament</i>	16
	5.3. <i>Infraestructures i serveis</i>	19
	5.4. <i>Publicacions del parc comarcal</i>	20
	5.5. <i>Gestió econòmica</i>	22
6.	<i>ACTIVITATS MÉS DESTACADES</i>	23
	6.1. <i>Conservació i tractament físic del territori</i>	23
	6.2. <i>Foment del desenvolupament i participació</i>	25
	6.3. <i>Ús social i educació ambiental</i>	33
	6.4. <i>Activitats generals i suport</i>	39

0.- PREÀMBUL

La gestió del Parc del Castell de Montesquiú es fonamenta en dos objectius primordials: l'atenció al públic visitant al castell i al parc, i la millora de tots els espais agroforestals.

Dins del primer concepte, la gestió ha anat encaminada a la realització de millores a l'equipament del Castell de Montesquiú per tal de fer més agradable la seva visita. S'han realitzat millores en la seva decoració amb elements florístics i s'han eliminat les barreres arquitectòniques. S'ha fet un accés adaptat per cadires de rodes des de l'aparcament de la part posterior del Castell i s'ha col·locat una plataforma que donés accés a la sala de l'audiovisual.

En el Centre de Recursos, a la segona planta del Castell de Montesquiú, se la dotat d'una rampa per facilitar l'accés a la sala d'actes i a l'aula que està a un nivell superior a la resta de la planta.

També s'han realitzat altres millores al Centre de Recursos, que en una fase ha consistit en dotar la sala d'actes d'un nou sistema de projecció i d'una taula de presidència i de la instal·lació del cablejat per poder-la dotar de tots els avenços tecnològics actuals.

Per a la gestió dels espais agraris s'ha dividit el parc en dues parts, a dreta i esquerra del riu Ter, responsabilitzant a pagesos de la zona l'explotació de les finques, amb l'objectiu de recuperar tots els espais agraris, alguns havien estat abandonats, i la posada en valor de les finques. Amb això es pretén millorar paisatgísticament i agronòmicament tots aquests espais que antigament havien estat conreats.

S'assumeix la recuperació de les feixes, la seva posta en valor i la seva posterior explotació. La producció anirà dirigida, principalment, a farratge pel bestiar, sobretot vacum, tenint sempre present el codi de bones pràctiques, per fer una explotació racional i absolutament adaptada al medi.

Una actuació destacable és la que s'ha iniciat a la finca de Sant Moí, al terme de Santa Maria de Besora, finca que havia estat del tot abandonada i que el conveni amb l'Obra Social de la Caixa, ens ha permès fer-hi una primera actuació per a la seva recuperació i posada en producció en el futur.

A l'espai forestal s'ha continuat aplicant el Pla de Gestió i Millora Forestal, però s'han fet actuacions concretes per minorar els efectes d'una plaga forestal, provocada per un insecte, el lips, que efecte molt seriosament el pi

roig. En aquest sentit s'han fet actuacions pel sanejament d'aquestes pinedes, consistents en retirar els arbres morts o afectats i fer neteges del sota-bosc. Aquesta actuació també s'ha pogut desenvolupar dins el conveni amb l'Obra Social de la Caixa.

Per facilitar totes aquestes accions s'ha iniciat una tasca de recuperació de camins, que en altres moment s'havien utilitzat i que ara per la manca d'explotació es trobaven inservibles. Aquesta acció serveis per l'explotació de les finques i també per les tasques de prevenció d'incendis forestals. Alguns d'aquests camins són interns del parc, però d'altres continuen a les finques veïnes.

1.- DADES GENERALS

El parc comarcal del Castell de Montesquiu té una superfície de 546'45 ha, dividida d'una forma desigual pel riu Ter. Està situat a l'extrem nord de la comarca d'Osona, limítrof a la comarca del Ripollès. Ocupa part de diverses conques de rieres que tributen les seves aigües al Ter. Les rieres de Vallfogona, al límit nord del Parc, la riera de les Dous i la de la Solana, pel marge esquerre i la de Sora, pel marge dret.

El parc ofereix un paisatge eminentment forestal, representatiu de l'estatge muntanyenc de la Catalunya submediterrània, on predominen les rouredes i les pinedes de pi roig, així com boscos de ribera, seguint els cursos dels torrents i rieres. Al voltant de les masies es troben antigues feixes de conreu dedicades preferentment a farratge pel bestiar.

L'element central del parc és el castell, antiga casa fortificada que els seus inicis es remunten al segle XIII. Està rehabilitada, però mantenint la fesomia del segle XVIII. Actualment alberga el Centre de Recursos on si realitzen conferències, jornades d'estudi, seminaris i convencions d'empresa. Es reserva la part noble del Castell per a les visites culturals dels visitants del parc. L'equipament està a la disposició del públic durant els caps de setmana de tot l'any i diàriament els mesos de juliol i agost.

Com edificacions emblemàtiques, el parc disposa de l'ermita romànica de Sant Moí, al costat de la casa del mateix nom, al terme municipal de Santa Maria de Besora, i del pont medieval de les Codines, sobre la riera de Sora en el camí que dona accés a la casa des del camí dels Emprius. Aquest pont formava part de l'antic camí medieval que comunicava Osona amb el Ripollès, pel marge dret del riu Ter.

El conjunt del parc consta, des del punt de vista agrari, de diverses finques que fan l'activitat agrícola i ramadera: les Planeses, la Solana, les Codines i la Casanova, són les finques productives en aquest moment. Cap d'aquestes masies són habitades actualment. La masia de les Planeses la germana de l'antic masover hi té una petita activitat d'ànecs i oques a l'entorn de la masia. La resta de finca es dedica a l'activitat ramadera extensiva. Les altres finques són dedicades al conreu dels camps per a farratge pel bestiar.

La totalitat de la superfície del parc, 546 ha, és propietat de la Diputació de Barcelona. Per tant el 100 % de la superfície protegida és de propietat pública.

La gestió del parc busca l'equilibri entre la gestió del patrimoni natural i l'ús social i cultural, i que a la vegada, serveixi per dinamitzar econòmicament i cultural el conjunt dels municipis del parc i dels territoris més propers.

Tenint present aquesta finalitat es participa en programes culturals a nivell del Bisaura (Montesquiu, Santa Maria de Besora, Sant Quirze de Besora, Sora i Vidrà), en iniciatives d'estudi i promoció econòmica com en el Pla Estratègic de la Vall del Ges, Orís i Bisaura i també en el Consorci Turístic Paisatges del Ter (Roda de Ter, Manlleu, Sant Hipòlit de Voltregà, Masies de Voltregà, Torelló, Sant Pere de Torelló, Sant Vicenç de Torelló, Orís, Montesquiu, Sant Quirze de Besora, Sora, Santa Maria de Besora i Vidrà)

El Pla Especial del Parc Comarcal del Castell de Montesquiu va ser aprovat el juliol de 1986 i modificat l'abril de 1998. El 1992 va ser inclòs dins la Pla d'Espais d'Interès Natural de la Generalitat de Catalunya.

L'**administració promotora i gestora** del parc és la Diputació de Barcelona, a través de la Direcció Territorial Nord, de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals, adscrit a l'Àrea d'Espais Naturals.

Diputació de Barcelona
Àrea d'Espais Naturals
Oficina Tècnica de Parcs Naturals
Direcció Territorial Nord

Carrer Comte d'Urgell, 187 (edifici del Rellotge)

08036 Barcelona

Tel. (34) 93 402 24 28 i (34) 93 402 24 84

L'horari d'oficina és de 8 a 15 hores

Fax. (34) 93 402 24 29

a/e: s.parcn@diba.cat

[http: www.diba.cat](http://www.diba.cat)

El **Parc del Castell de Montesquiu** compta, com a centre administratiu, amb l'Oficina del Parc, situada a la Masoveria del Castell.

Parc Comarcal del Castell de Montesquiu

Oficina del parc

Masoveria del Castell (n 14)

08585 Montesquiu

Tel (34) 93 852 99 02

L'horari d'oficina, de dilluns a divendres, és de 9 a 14 hores

Fax (34) 93 852 90 05

A/e: p.montesquiu@diba.cat

Oficina d'informació

Masoveria del Castell

08585 Montesquiu

Tel (34) 93 852 92 34

A/e: bisaura@diba.cat

Horari d'informació:

Dies feiners, menys dissabtes, de 9 a 14 hores

Punt d'Informació

Parc del Castell de Montesquiu

Aparcament del castell (dissabtes i festius)

08585 Montesquiu

Tel (34) 93 852 92 34

A/e: bisaura@diba.cat

D'altra banda el **Parc del Castell de Montesquiu**, compta amb un seguit d'equipaments com el propi **Castell de Montesquiu**, on hi ha el **Centre de Recursos**, l'equipament de la **Casanova del Castell**, l'escola de la natura de **les Codines**, la casa de **la Solana**, i l'Àrea d'acampada juvenil **el Solell de les Codines**. El **Centre de Documentació** està a la Biblioteca Pública de Sant Quirze de Besora

El **Castell de Montesquiu** amb el seu **Centre de Recursos** es gestionen directament per personal contractat per l'Ajuntament de Montesquiu, mitjançant conveni de col·laboració amb la Diputació de Barcelona.

També es gestiona directament amb la col·laboració del Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, la casa de **la Solana**, on s'imparteixen cursos de

formació d'especialistes en treballs forestals, amb la col·laboració de l'Oficina Tècnica de Prevenció d'Incendis Forestals de la Diputació de Barcelona.

El **Centre de Documentació** està situat a la Biblioteca Pública de Sant Quirze de Besora i es gestiona mitjançant conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Quirze de Besora.

L'equipament de **la Casanova del Castell** està concessionat, des del juny de 2005, a Casa Nova del Castell S.C.P.

L'escola de la Natura de **les Codines** està tancada provisionalment per ampliació i millora de les instal·lacions

2.- ÀMBIT GEOGRÀFIC I ADMINISTRATIU

Àmbits normatius:

Superfície total del parc	546,45 ha
Zona forestal	472,30 ha
Zona agrícola:	71,53 ha
subzona de secà	70,01 ha
la Solana	9,01 ha
les Planeses	17,59 ha
les Codines	31,81 ha
la Casanova	11,60 ha
subzona d'horts de regadiu	1,52 ha
Zona de tractament especial	2,62 ha

- Municipis del parc:

Montesquiu, Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora i Sora

Montesquiu:	319,84 ha
Santa Maria de Besora	156,83 ha
Sant Quirze de Besora	15,63 ha
Sora	54,15 ha
Total superfície parc:	546,45 ha

- **Titularitat pública:** 546,45 ha (100 %)

- Superfície dels termes municipals que integren el parc i Vidrà:

-Montesquiu:	4,87 Km ² (487 ha)
-Sant Quirze de Besora:	8,01 Km ² (801 ha)
-Santa Maria de Besora:	24,93 Km ² (2.493 ha)
-Sora:	31,51 Km ² (3.151 ha)
-Vidrà	34,60 Km ² (3.460 ha)

- **Població dels municipis del parc i Vidrà:**

-Montesquiu:	861 hab
-Sant Quirze de Besora:	2.146 hab
-Santa Maria de Besora:	183 hab
-Sora:	178 hab
-Vidrà	179 hab

En total, els quatre municipis, tenen una població de 3.368 habitants, i considerant tot el Bisaura la població és de 3.547 habitants. (Dades extretes del padró a 1 de gener de 2008)

Al conjunt del Bisaura hi hagut un augment global de 1,58 % de població, respecte a les dades de l'any anterior facilitades pels ajuntaments.

- **Població permanent dins del parc:** Quatre habitants.

Masoveria del Castell	2 persones
Planeses (pernoctació ocasional)	2 persones
TOTAL	4 persones

- **Principals activitats que es desenvolupen a l'interior del parc:**

Les principals activitats que es desenvolupen a l'interior de l'espai protegit són de caire agropecuari i es realitzen a les finques agropecuàries de la Casanova del Castell, la Solana, les Planeses, les Codines i Sant Moí.

Les finques de les Codines, la Solana i la Casanova s'exploten per fer farratge pel bestiar. La finca de les Planeses, el bestiar hi pastura directament i a la finca de Sant Moí s'han realitzat treballs de recuperació dels quintàs de la casa i d'antics herbeis.

S'han continuat fent treballs forestals d'acord amb el Pla tècnic de gestió i en especial s'han fet actuació per reduir l'impacte d'un flagell que efecte al pi roig.

S'han continuat desenvolupant les activitats tradicionals de cacera com a la resta del Bisaura

S'han realitzat activitats culturals i de lleure relacionades amb el parc.

- *Infrastructures:*

- Carretera C-17, de Barcelona a Ripoll i Puigcerdà
- L'antiga carretera N-152a, per Sant Quirze de Besora i Montesquiú
- Carretera BV-4655, de l'anterior a Sora
- Línia de ferrocarril de Barcelona a Puigcerdà i a la Tor de Querol (CA 3 Regional)
- Xarxa de pistes i camins del parc.
- Canal del Ter a la central elèctrica del Carbur de Baix (Montesquiú)

3.- DOCUMENTS DE PLANIFICACIÓ I GESTIÓ.

- **Pla Especial d'Ordenació del Parc Comarcal del Castell Montesquiú**, aprovat definitivament pel Conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, amb data 30 de juliol de 1986 i la seva modificació el 2 d'abril de 1998.
- Inclòs al **Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN)**. Decret 328/1992 de 14 de desembre.
- Programa d'activitats amb periodicitat anual.

4.- ORGANS DE GESTIÓ I PARTICIPACIÓ.

- El Parc comarcal del castell de Montesquiú és administrat pel Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.
- **Consell Coordinador**, constituït amb data 28 de maig de 1986, format per dos representants de la Diputació de Barcelona, presidència i vice-presidència, dos representants de la Generalitat de Catalunya amb competències sectorials vinculades amb el desenvolupament del Pla Especial, així com els alcaldes o els seus representants dels municipis del parc. Per acord del Consell Coordinador de data 11 de novembre de 1999, es convida a participar a les reunions a l'alcalde de Vidrà amb veu però sense vot.

Diputació de Barcelona:

- Excm. Sr. President de la Diputació de Barcelona
- Il·lm. Sr. Diputat-President de l'Àrea d'Espais Naturals.

Generalitat de Catalunya:

- Un representant del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.
- Un representant del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

Ajuntaments representats en el Consell Coordinador:

- Alcalde de l'Ajuntament de Montesquiú
- Alcalde de l'Ajuntament de Sant Quirze de Besora
- Alcalde de l'Ajuntament de Santa Maria de Besora
- Alcalde de l'Ajuntament de Sora
- Alcalde de l'Ajuntament de Vidrà (ajuntament convidat)

El Cap del Servei de Parcs Naturals, que actua com a secretari.

- **Reunions del Consell Coordinador celebrades l'any 2007:**

3 de maig de 2007, a la Masoveria del Castell.

29 de novembre de 2007, a la Masoveria del Castell.

5.- MITJANS HUMANS I MATERIALS DEL PARC

5.1. PERSONAL

Personal adscrit al parc:

- 1 director.
- 1 tècnic auxiliar (administratiu)
- 1 guarda
- 1 encarregat de manteniment
- 1 oficial de manteniment
- 2 ajudants interins de manteniment.

Personal contractat temporalment en conveni amb l'ajuntament de Montesquiú, per a tasques d'informació i atendre les visites al parc (Pla d'Informació):

- 5 persones.

Personal contractat temporalment en conveni amb l'ajuntament de Montesquiú, per fer tasques de vigilància i prevenció d'incendis forestals (Pla de Prevenció d'Incendis):

- 2 persones, que formen part de l'equip anterior

Personal de l'empresa concessionària de la Casanova del Castell:

- 2 persones, de l'empresa concessionària
- 3 persones contractades
- Diverses persones de reforç, pels caps de setmana i actes puntuals.

Personal en pràctiques amb conveni amb l'Escola de Formació de Quintanes de les Masies de Voltregà.

- 2 alumnes

Personal d'ajuda a l'eficàcia escolar del S.E.S. de Sant Quirze de Besora, en conveni entre l'Ajuntament de Sant Quirze de Besora i el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

- 1 alumne

5.2. EQUIPAMENTS EN FUNCIONAMENT

Oficina del parc

Masoveria del Castell (n 14)

08585 Montesquiu

Tel (34) 93 852 99 02

Fax (34) 93 852 90 05

A/e: p.montesquiu@diba.cat

L'horari d'oficina: de dilluns a divendres, de 9 a 14 hores

Oficina d'informació

Masoveria del Castell

08585 Montesquiu

Tel (34) 93 852 92 34

A/e: bisaura@diba.cat

Horari d'informació:

Dies feiners, menys dissabtes, de 9 a 14 hores

Punt d'Informació

Parc del Castell de Montesquiu

Aparcament del Castell

Botiga i recepció del Castell de Montesquiu

08585 Montesquiu

Tel (34) 93 852 92 34

A/e: bisaura@diba.cat

Horari d'informació:

Diàriament (Excepte 25 i 26 de desembre i 1 i 6 de gener): d'11 a 14 hores

Dissabtes i festius, de juny a setembre: d'11 a 14 i de 16 a 19 h

Castell de Montesquiú

Informació, visites guiades i audiovisual "Temps d'història i de misteri"

Centre d'acollida del Castell de Montesquiú

08585 - Montesquiú

Tel (34) 93 855 05 22

Equipament de gestió directa amb personal del Pla d'Informació contractat per l'Ajuntament de Montesquiú

Centre de Recursos del Castell de Montesquiú

Centre d'estudi per a conferències, seminaris i convencions

Castell de Montesquiú

08585 - Montesquiú

Tel (34) 93 855 05 22

Equipament de gestió directa amb personal del Pla d'Informació contractat per l'Ajuntament de Montesquiú

Centre de Documentació

Castell de Montesquiú

08585 - Montesquiú

Tel (34) 93 855 05 22

p.montesquiú.cd@diba.cat

Aquest centre està situat a la Biblioteca Pública de Sant Quirze de Besora

Casanova del Castell

Casanova del Castell de Montesquiú

08585 - Montesquiú

Tel (34) 93 852 90 22 i (34) 93 852 90 97

Fax (34) 93 852 97 09

Equipament concessionat a "Casa Nova del Castell S.C.P". des del juny de 2005.

Escola de la Natura de les Codines

Alberg de joventut i escola de la natura
Carretera de Sora, BV-4655, PK 0,200
08585 - Montesquiu
Tel (34) 93 855 11 60

Equipament provisionalment tancat per a la realització d'obres d'ampliació i millora.

Aula Forestal de la Solana

Tel (34) 93 855 05 69

Equipament destinat a aula de formació forestal mitjançant conveni de col·laboració amb el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura i l'Oficina Tècnica de Prevenció d'Incendis Forestals de l'Àrea de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona

Àrea d'Acampada Juvenil del Solell de les Codines

Campament juvenil per a grups legalment organitzats.

Equipament gestionat mitjançant conveni de col·laboració amb Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya
08197 Valldoreix (Sant Cugat del Vallès)
Tel: (34) 93 592 55 11

5.3. INFRASTRUCTURES I SERVEIS

Àrees d'aparcament:

- Aparcaments del Castell.
- Aparcament de la Casanova del Castell
- Aparcament de l'Escola de la Natura de les Codines
- Aparcament de l'Àrea d'Acampada del Solell de les Codines
- Aparcament de l'aula forestal de la Solana

Itineraris:

- Itinerari senyalitzat "L'obaga del Castell".
- GR-3 (Milany, Vidrà, Bellmunt, Sant Quirze de Besora, els Munts)
- GR-210 (camí vora Ter), des de Roda de Ter a l'aparcament del Castell
- Ruta dels tres castells (Montesquiú, Besora i Milany)
- Ruta de Sant Moí
- Camins en xarxa a l'interior del Parc

Serveis:

- Servei de recollida d'escombraries.
- Pla d'informació al públic visitant.
- Pla de prevenció d'incendis forestals

5.4. PUBLICACIONS DEL PARC COMARCAL

S'inclou el material disponible el 2004 específic del parc i el genèric de l'Àrea d'Espais Naturals:

Guies de serveis:

Guia d'itineraris literaris per la Xarxa de Parcs Naturals. 800.000 exemplars

Guia d'equipaments d'educació ambiental i ús públic. 10.000 exemplars

Tríptics:

- "Benvinguts al Parc del Castell de Montesquiú" (reedició). 6.000 exemplars
- "Bienvenidos al Parque del Castillo de Montesquiú" (reedició). 2.000 exemplars
- VIII Mostra d'Arts Vives. 25.000 exemplars
- "Castillo de Montesquiú". 6.000 exemplars
- Programa general "Viu el Parc". 6.000 exemplars

Díptics:

- Festa del Parc (Viu el Parc 2007). 3.000 exemplars

Fulls:

Exposicions a la Cabanya del Castell. (10 exposicions). 15.000 exemplars

Exposició col·lectiva "Bisaurart". 1.200 exemplars

Rutes literàries als Parcs Naturals. 3.000 exemplars

Poesia als Parcs. 5.000 exemplars

Cartells:

- Cartell general "Viu el Parc". 350 exemplars
- Cartell mut "Viu el Parc". 200 exemplars
- Rutes literàries als Parcs Naturals: 5.000 exemplars
- Poesia als Parcs. 1.000 exemplars

- Exposicions a la Cabanya del Castell. (10 exposicions). 400 exemplars
- Exposició "Bisaurart". 60 exemplars

Benvinguts:

Benvinguts al Parc del Castell de Montesquiu (català), 2003. Reedició de 6.000 exemplars

Bienvenidos al Parque del Castell de Montesquiu (castellà). En preparació

Excursions senyalitzades

L'Obaga del Castell, 2004. Reedició de 6.000 exemplars

Encartaments:

- Consells per a collir bolets. Reimpressió.
- Protecció del verd nadalenc. Reimpressió
- Prevenció d'incendis forestals. Reimpressió
- Mesures excepcionals per a la prevenció d'incendis forestals. Reimpressió.

5.5 GESTIÓ ECONÒMICA

Resum del pressupost per partides):

•	Cap.I	217.485,58 €
•	Cap.II	389.356,08 €
•	Cap.IV	130.064,01 €
•	Cap.VI	377.064,0€
	Total parc:	<u>1.114.699,17 €</u>

6.- ACTIVITATS MÉS DESTACADES

6.1. CONSERVACIÓ I TRACTAMENT FÍSIC DEL TERRITORI

6.1.1.- Activitats de conservació, prevenció i restauració

Un dels objectius bàsics del parc del Castell de Montesquiú és la conservació dels valors naturals, culturals i del paisatge, entenent que existeixen determinats hàbitats, espècies i elements del patrimoni cultural que mereixen una alta valoració i un territori en constant transformació. La protecció d'aquests valors requereix actuacions de seguiment i de gestió activa.

- S'ha fet el seguiment del planejament, amb especial atenció en el límits de l'espai protegit i en la situació de les fites existents.
- S'han realitzat 11 informes sobre activitats culturals i esportives i s'ha donat resposta a 3 escrits i a 5 suggeriments
- S'ha fet el seguiment a l'àrea de caça i de la seva senyalització, en col·laboració de la Societat de Caçadors
- També s'ha controlat la senyalització de les àrees de seguretat a l'entorn dels equipaments i zones de més freqüentació.
- Restauració de l'espai fluvial del Ter (Conveni Obra Social de la Caixa)
- Recuperació dels antics camps de la finca de Sant Moí (I fase) per a la seva posterior aprofitament ramader (Conveni Obra Social de la Caixa)
- Tractament de les pinedes de pi roig (Conveni Obra Social de la Caixa) a la zona de Planeses i de la Rovira.
- Pla de Prevenció d'incendis forestals
- Estudi per a l'elaboració de directrius generals per a la conservació d'hàbitats.

6.1.2.- Activitats de gestió del patrimoni públic

El parc disposa de diverses masies, algunes transformades en equipaments, i dels antics camps de conreu agrícola, que cal recuperar i preservar. S'ha de mantenir el patrimoni natural i cultural, en especial en aquells indrets amb una més alta valoració.

Els entorns del castell han de tenir una atenció especial: cal mantenir la seva qualitat paisatgística i la dels seus jardins.

Contracte d'arrendament dels camps de la finca de les Codines i la seva posta a punt per a una bona explotació dels mateixos.

Contracte d'arrendament de la casa de les Planeses

Contracte d'arrendament dels camps de les Planeses i de la Solana, el que ha comportat la recuperació dels de la Solana després de diversos anys de no explotació.

Contracte d'arrendament dels camps de Sant Moí i recuperació de les antigues feixes (Conveni "Caixa")

Contracte d'arrendament dels camps de la Casanova.

Continuació de l'aplicació del Pla Tècnic de Gestió Forestal

Conservació de les finques i del patrimoni, prestant especial atenció al fitament de les mateixes.

Seguiment de l'estat de la vegetació de les línies elèctriques i telefòniques (pla triennal)

6.2. FOMENT DEL DESENVOLUPAMENT I PARTICIPACIÓ

6.2.1.- Consell, comissions i convenis

Formant part del conjunt d'activitats orientades a fomentar la participació de la societat en l'execució del Pla, s'han constituït els òrgans de participació política i administrativa en la gestió del parc, així com l'establiment de convenis amb els ajuntaments i amb les entitats públiques i privades per a col·laborar en objectius comuns coincidents amb el Pla Especial.

Com a objectius hi ha la participació i la màxima implicació en la gestió del parc de les administracions amb competències territorials en el seu àmbit. També es vol fomentar la participació en la gestió dels diferents sectors socials vinculats al parc i establir fórmules de col·laboració mútua entre els gestors del parc i altres institucions, entitats, associacions i particulars.

- Reunions del Consell Coordinador:
  - Masoveria del Castell, el 3 de maig de 2007
  - Masoveria del Castell, el 29 de novembre de 2007

- Conveni amb l'Ajuntament de Montesquiú pel Pla d'informació:
  - Ajuntament de Montesquiú (5 persones) 97.258,46 €

- Conveni amb l'Ajuntament de Montesquiú pel Pla de prevenció d'incendis forestals:
  - Ajuntament de Montesquiú (2 persones) 29.335,04 €

- Conveni amb l'Ajuntament de Sant Quirze de Besora per a la gestió del Centre de Documentació

- Convenis amb les universitats

- Conveni amb Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, per a la gestió de l'Àrea del Solell de les Codines

- Conveni amb l'Institut de Cultura de Barcelona (Jardí Botànic)

- Conveni amb les AHC's, de Vic, i l'Oficina de Difusió Artística (Àrea de Cultura) pel desenvolupament de la Quinzena d'Art de Montesquiú (QUAM)
- Conveni amb l'Escola de Formació de Quintanes (Masies de Voltregà)
- Col·laboració i participació en el Consorci Turístic de Paisatges del Ter, amb els ajuntaments de Montesquiú, Sant Quirze de Besora, Vidrà, Orís, Torelló, Sant Pere de Torelló, Sant Vicenç de Torelló, Masies de Voltregà, Sant Hipòlit de Voltregà, Manlleu, Masies de Roda i Roda de Ter.
- Col·laboració i participació en el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, amb els ajuntaments de Montesquiú, Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora, Sora, Vidrà, Orís, Sant Pere de Torelló, Sant Vicenç de Torelló i Torelló.
- Col·laboració i participació en la l'Associació de propietaris forestals Serra de Bellmunt-Collscabra.
- Col·laboració i participació en l'Associació de Defensa Forestal (ADF) del Bisaura.

6.2.2.- Polítiques de foment: agrícola, forestal, de serveis i cultural

Des de la gestió del parc s'ha desenvolupat una política de foment del desenvolupament social i econòmic dins de l'àmbit del parc i el seu entorn, incentivant les activitats compatibles amb els objectius del Pla Especial i, sobre tot, aquelles que suposen un esforç d'adaptació o una aportació de qualitat per part dels seus promotors. D'altra banda s'ha intervingut de manera directa en la millora de serveis i infraestructures i en la programació cultural dels municipis de l'àmbit del parc.

- **Política de subvencions**

- Subvencions a entitats culturals:

8 propostes	4.200,00 €
-------------	------------

- **Quinzena d'Art de Montesquiu i Quinzena Jove**

S'ha desenvolupat durant el mes de juliol la Quinzena d'art de Montesquiu, organitzada per l'Associació per a les Arts Contemporànies, de Vic, i amb la col·laboració de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona i el Servei de Parcs Naturals.

- **Programa cultural "Viu el Parc"**

El 2007 ha estat la dotzena edició del programa Viu el Parc al Parc del Castell de Montesquiu. Com en anteriors edicions, s'ha desenvolupat entre els mesos de juny i octubre. Dins tots els actes del programa, 11 eren organitzats directament per la Diputació de Barcelona, als quals s'han d'afegir les diferents actuacions de la vuitena edició del MAV (Mostra d'Arts Vives) que es va fer els dies 20, 21 i 22 de juliol. La participació al Viu el Parc ha estat de 1.461 persones, sense incloure els 110 nens i nenes inscrits en el programa escolar (la Trobada de les escoles tindrà lloc el 30 de maig de 2008 al Castell de Montesquiu, inclou tallers pels més petits i espectacle de cloenda). Per a la seva organització es va fer una reunió, el 9 de març a l'Ajuntament de Montesquiu. L'empresa gestora del programa és la Fundació Societat i Cultura (FUSIC). Entre els actes centrals, cal assenyalar la Festa al Parc, el dia 10 de juny, amb el XIII Ral·li fotogràfic inclòs. També els escolars en

aquesta edició han disposar de la seva Agenda escolar que han treballar a l'any anterior.

Resum programa "Viu el parc" al Parc del Castell de Montesquiú 2007

Edició	12a
Actes als municipis organitzats per la Diputació	8
Actes centrals	3
Total actes	11
Total assistents actes organitzats per la Diputació	1.461
Total assistents amb els actes municipals	2.861
Escoles participants	5
Alumnes participants	110

El pressupost d'aquesta edició ha estat de 24.550,48 € amb un cost de difusió de 3.269.34 €

- **IV Mostra d'Arts Vives**

Des del 1999 es duu a terme, en els jardins i instal·lacions del castell de Montesquiú un festival artístic i cultural anomenat Mostra d'Arts Vives. El 2007 ha arribat a la seva VIII edició i podem dir que s'ha consolidat plenament en el calendari cultural de la comarca. En la seva gestació hi col·laborara l'Oficina de Difusió Artística (que hi segueix donant suport econòmic i tècnic). Enguany la gerència del programa ha anat a càrrec de l'empresa La Xambonera, associació cultural amb un pressupost global de 25.205,83 euros (22.844,83 € de l'Àrea d'Espais Naturals i 2.361,00 € en concepte de taquillatge i ingressos del curs de dansa. També, l'Oficina de Difusió Artística va donar suport al VIII MAV amb 3.040 € pagant directament artistes contractats. Per aquesta ocasió no hi ha aportació de la Generalitat, ja que ha incorporat una clàusula en les bases de les seves subvencions que impedeix a l'Associació Xambonera de presentar-hi el MAV.

El VIII MAV es va celebrar durant els dies 20, 21 i 22 de juliol, amb un total de 10 actuacions entre actuacions musicals (inclosa una òpera), jocs i espectacles infantils i de dansa, teatre, recitals de poesia, i la Ruta "Art i Paisatge"; als quals van assistir un total de 1.661 persones. Per fer-ne la presentació, es

va fer una roda de premsa el 10 de juliol a la Casanova del Castell.

Resum programa VIII MAV al Parc del Castell de Montesquiú 2007

Total actes	10
Total assistents	1.661

Pressupost

Diputació de Barcelona	22.844,83 €
ODA	3.040,00 €
Ingressos taquilles	2.361,00 €
Costos impressió material difusió	1.536,00 €

- **Cercle d'Amics dels Parcs Naturals.**

El Cercle és un col·lectiu d'usuaris i simpatitzants dels parcs naturals promogut l'any 1994 per la Diputació de Barcelona, que ofereix als seus socis serveis, informació, activitats, facilitats en l'ús d'equipaments i possibilitats de participació voluntària en el manteniment i gestió dels espais protegits.(informació detallada a l'apartat de la Direcció de Serveis d'Espais Naturals.

Accions voluntaris

A l'any 2007 les accions portades a terme pels socis voluntaris del Cercle d'Amics dels Parcs Naturals han estat les següents:

Acció de col·laboració en l'organització de la Cursa del Castell de Montesquiú. Aquesta acció va consistir en donar suport pel bon funcionament de la cursa i col·laborar en els punts d'avituellament.

La data va ser el 9 de setembre de 2007 i hi van participar 25 voluntaris.

- **Exposicions.**

De forma continuada es desenvolupen a la Cabanya del Castell de Montesquiú, exposicions mensuals de distintes disciplines de les arts plàstiques

Dates	Exposició	Visitants
Gener	Pepita Lloreda i Josep Martínez (porcellana russa i pintura)	209
Febrer	Carme i Isidre Bonet (pintura i fotografia)	251
Març	Conxita Grau (pintura)	711
Abril	Xavier Costa (escultura)	552
Maig	Escola d'Art Masferrer (col·lectiva dels alumnes)	406
Juny	Rosa García-Moreno (escultura)	465
Juliol	MAV (teatre i dansa)	141
Agost	Escola d'Art de Vinyoles (Masies de Voltregà) (col·lectiva dels alumnes)	299
Setembre	Bisaurat (col·lectiva d'artistes locals)	763
Octubre	Mostra filatèlica en homenatge a Hergé (Tintin)	689
Novembre	Conxita Giol (Pintura i escultura)	262
Desembre	Miquel Pratdesaba i Pep Borrás (Pintura i escultura)	560
	Total visitants	5.308

6.2.3.- Infraestructures i serveis generals

Dins el desenvolupament bàsic de l'activitat econòmica de la població a l'entorn del parc es segueix una política de col·laboració amb els ajuntaments per a la millora dels serveis bàsics i de les infraestructures, especialment la xarxa viària dins l'àmbit de l'espai protegit.

És per això que s'ha incidit al manteniment dels camins existents i s'ha fet l'esforç d'anar recuperant camins que havien quedat en desús i que podran formar en el futur com a part integrant de la xarxa secundària.

Dins l'àmbit del parc es té cura del manteniment de la xarxa de distribució d'aigua als equipaments i a les masies, de la recollida d'escombraries i al sanejament de les fosses sèptiques.

Actuacions realitzades:

- **Garatge – magatzem:**

S'han realitzat treballs diversos de manteniment i s'ha controlat el servei de neteja i el de seguretat.

- **Zones d'aparcament:**

S'han realitzat treballs de manteniment i de neteja a les zones d'aparcament de la Casanova i del Castell.

- **Recollida d'escombraries:**

S'ha mantingut el servei de recollida d'escombraries als punts de l'aparcament de la Casa Nova, a la font del Castell Xic, a l'aparcament de la Masoveria i del Castell, a la font del Castell.

- **Xarxa viària bàsica del parc:**

S'ha millorat el camí a Coll de Pal, amb aportació de grava i tot ú.

S'ha recuperat el camí de la Baga de la Rovira en una longitud d'uns 2 Km. i l'antic camí que des Sant Moí porta a baix el riu Ter, on hi havia antigues feixes que també es volen recuperar.

S'ha fet el manteniment de tota la xarxa bàsica i s'ha fet una modificació del traçat del camí entre els colls de la Solana i de Planeses, per a suavitzar la pujada.

Per a millorar l'accés al Castell s'ha dotat de cuneta americana el carretera de Montesquiú a la font del Castell.

El pressupost dedicat aquestes tasques és de 18.700 € de capítol VI.

Als camins de més ús camí de la Solana i el camí de font Codineta s'ha mantingut la franja de protecció per a la prevenció d'incendis forestals.

6.3. ÚS SOCIAL I EDUCACIÓ AMBIENTAL

6.3.1.- Creació i manteniment d'equipaments

Per tal de garantir l'ús social del parc, fent-lo compatible amb la preservació dels seus valors naturals, s'ha desenvolupat un model d'ús públic mitjançant una xarxa d'equipaments i serveis de qualitat

- **Castell de Montesquiú:**

Han continuat les visites guiades al castell, tots els dissabtes i festius d'11 a 2 de la tarda i de juny a octubre també les tardes de 4 a 7 del vespre. Els mesos de juliol i agost el castell es obert també els feiners d'11 a 2 de la tarda.

La gestió d'aquest equipament es fa pel model de gestió directe amb personal contractat per l'Ajuntament de Montesquiú, mitjançant conveni de col·laboració l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, dins el Pla d'Informació.

L'equip humà està format per una coordinadora i quatre persones més, que fan tasques d'informació i de manteniment de l'equipament a les èpoques de poca afluència de públic.

Durant l'any 2007 han visitat el Castell de Montesquiú:

	Visitants
Gener	407
Febrer	374
Març	798
Abril	1.014
Maig	648
Juny	998
Juliol	966
Agost	1.339
Setembre	985
Octubre	1.078
Novembre	1.302
Desembre	647

Total visites al Castell	10.556
---------------------------------	---------------

Durant l'any 2007 s'han realitzat treballs de restauració dels vidres emplomats de les finestres de les sales nobles, que es varen dotar de doble vidre per la seva conservació i seguretat.

Juntament amb aquests treballs es va realitzar el canvi de vidres a totes les finestres exteriors per a millorar la eficiència energètica de l'equipament. Aquests treballs també van incloure les finestres del Centre de Recursos.

També s'han realitzat treballs de supressió de barreres arquitectòniques, fent l'equipament accessible per a persones amb cadira de rodes. S'ha construït una petita rampa d'accés a la part posterior de l'edifici i un passadís pavimentat. S'ha millorat l'accés amb cotxe i s'ampliat, una mica, la zona d'aparcament de la façana oest.

La sala de l'audiovisual se la va dotar d'un elevador per cadira de rodes de forma que l'accés a la sala no representa cap impediment i es va proveir d'una rampa al primer pis per donar accés a la terrassa de sobre la capella, a la façana sud de l'edifici.

L'entrada al Castell se la dotada de baranes per ajudar l'accessibilitat i fer-la més segura. També es va millorar el coronament de la muralla i si van col·locar baranes per a una major seguretat.

- **Centre de Recursos**

Al Centre de Recursos s'hi ha fet diversos treballs de millora. Continuant amb els treballs del Castell, se l'ha dotat d'una rampa d'accés per a la sala d'actes, per fer aquest equipament totalment adaptat per a cadires de rodes.

S'han canviat tots els vidres senzills per vidres amb cambra d'aire per ajudar l'estalvi energètic.

S'han fet millores tecnològiques a la sala d'actes i tot el Centre de Recursos. En una I fase s'ha fet la pre-instal·lació per poder disposar a la sala dels mitjans audiovisuals adequats a una sala d'aquestes característiques. S'ha construït una taula de presidència per poder-hi col·locar pantalles d'ordinador i poder seguir les presentacions quan es projecten.

S'ha canviat el projector de la sala i tota la taula de control de so i imatge.

En una segona fase es complementarà tots els treballs iniciats durant aquest any 2007.

En el centre de Recursos s'han continuat desenvolupant les activitats de formació, tècniques i pedagògiques que ja són habituals. La activitats que s'hi ha desenvolupat són d'iniciativa privada, de grups organitzats i activitats promogudes per la pròpia Àrea d'Espais Naturals.

En aquest sentit, a la tardor, s'han organitzat per l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, en conveni amb l'empresa La Vola, tres jornades sobre:

- La Integració paisatgística en projectes en sòl no urbanitzable, el dijous, 4 d'octubre, on hi van assistir 62 persones.
- Estratègiques locals d'adaptació al canvi climàtic, el dijous, 25 d'octubre, on hi van assistir 38 persones.
- La planificació i els plans especials de protecció dels espais naturals, el dijous, 29 de novembre. Hi van assistir 73 persones.

El total de persones que han passat aquest any 2007 pel Centre de Recursos per desenvolupar qualsevol de les activitats que s'hi ha fet ha estat de 1.825.

- ***Cabanya del Castell:***

S'han realitzat millores consistentes a dotar l'equipament de dues mampares per guarda-hi el material del propi equipament,

- ***Jardins del Castell:***

S'ha millorar el camí d'accés al Castell amb aportació de material per fer més còmode el passeig i s'han realitzat treballs de manteniment de l'arbrat i estassades generals a tot el conjunt, per poder facilitar l'accés.

El nombre de visitants comptabilitzats durant l'any 2007 és de 14.074 persones.

- **Masoveria del Castell**

S'ha millorat la il·luminació de la sala de reunions, dotant-la amb una làmpada feta per Enric Pla i Montferrer, escultor d'Alpens que havia exposat la seva obra a la Cabanya del Castell l'any anterior.

- **Àrea d'acampada del Solell de les Codines:**

L'Àrea del Solell de les Codines és gestionada per Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, mitjançant un conveni de col·laboració. Al tractar-se d'una àrea d'acampada juvenil, campament juvenil, només pot ser utilitzada per a grups organitzats i coordinats per Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya.

Durant l'any 2007 l'Àrea va ser utilitzada per diversos grups durant el període març a octubre, el que va representar un total de 1.435 usuaris.

- **Casanova del Castell**

Aquest equipament està concessionat, des del juny de 2005, a Casa Nova del Castell, S.C.P. idona servei de restauració als visitants del parc i està obert diàriament, excepte dilluns.

Els caps de setmana també facilita allotjament a grups familiars que estan de visita al parc.

El nombre de persones que han utilitzar el servei de restaurant durant l'any 2007 és de 13.681 i les que s'han allotjat han estat 295 persones.

- **La Solana (Aula forestal)**

La casa de la Solana és un equipament del parc que havia estat dedicat a Escola de Natura durant els anys 1986 a 1998.

A partir d'aquesta data va romandre tancada per la impossibilitat de poder desenvolupar l'activitat que fins aleshores realitzava, per manca de condicions per la població infantil: no té accés per autocars, no disposa de calefacció i la seva capacitat la feien inviable econòmicament.

L'any 2006 es va tornar a obrir com un equipament de formació forestal per a professionals. El Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura el gestiona, amb la col·laboració de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, i organitza diversos cursos de formació forestal:

Especialista en motodesbrossadora

Especialista en serra mecànica
Tala d'arbres petits, mitjans i grans
Tropa i rescat en altura, i
Ús de la motoserra dalt de l'arbre.

El nombre d'alumnes que han assistit a cursos son:

2006	49 alumnes
2007	249 alumnes

- ***Escola de Natura de les Codines***

Aquesta escola està en procés d'ampliació i adequació per tornar a tenir l'activitat pedagògica que havia realitzat des de l'any 1987 de forma interrompuda fins el juny de 2004.

El cost d'aquestes obres de millora per l'any 2007 (III fase) són de 200.000 € (Cap. VI)

6.3.2.- Activitats d'ús social, educació ambiental i publicacions

Per tal de garantir l'exercici del dret a l'ús social de l'espai protegit, d'una manera compatible amb la resta d'objectius, el parc del Castell de Montesquiú s'ha dotat d'un model d'ús públic, dins del qual es defineixen una sèrie de serveis i equipaments, amb criteris d'ordenació i de qualitat de l'oferta.

Pla d'Informació.

El Parc del Castell de Montesquiú disposa per atendre el públic visitant d'un Pla d'informació permanent, que ha continuat desenvolupant-se d'acord amb els paràmetres establerts des de l'any 2005. Aquest pla és operatiu durant tot l'any i es atès per cinc persones. S'ha desenvolupat mitjançant conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Montesquiú amb un cost global per l'any 2007, de 97.258,46 €

Les visites que s'han atès estan en les dades corresponents en els equipament del Castell de Montesquiú i en menor mesura a les dels jardins del propi Castell.

Programa pedagògic.

S'ha encarregat i s'està elaborant el programa pedagògic del parc que ha de contemplar tota l'activitat pedagògica que es pugui desenvolupar, tan per a la població escolar com per a adults i pel públic en general. Es vol que sigui una oferta global que compleixi amb els objectius del parc i en el seu ús públic.

També ha de contemplar que en el futur hi haurà l'escola de la Natura de les Codines en funcionament i que haurà de quedar englobada dins del mateix projecte.

A partir d'aquest estudi es redactarà el plec de condicions corresponent ja que aquesta activitat pedagògica es vol concessionar.

6.4. ACTIVITATS GENERALS I DE SUPORT

6.4.1.- Activitats de planificació, seguiment i avaluació

El Pla Especial de protecció del medi físic i el paisatge del parc del Castell de Montesquiú determina un marc normatiu específic de regulació dins l'àmbit. La Llei d'Espais Naturals 12/1985 i el Decret 328/92 del Pla d'Espais d'Interès Natural, afegeixen normativa de caràcter específic dins l'àmbit del parc. D'altra banda, des d'aleshores s'ha anat afegint la normativa de caràcter sectorial.

Com a objectius hi ha el d'actuar en el territori amb la participació, la implicació i la corresponsabilitat del món local, d'acord amb el model en xarxa de la Diputació de Barcelona.

Informes emesos.

Activitats científiques i culturals	1
Activitats esportives	1
Festes, fires i aplecs	2
Instal·lacions tècniques	3
Urbanístics	4
Escrits i respostes diverses	3
Total	14

Sistema de seguiment i avaluació de la gestió.

Durant el 2007 s'ha començar a aplicar un sistema pel seguiment de la gestió realitzada durant l'any que permet fer la avaluació dels processos i de les activitats que figuren en el programa anual del parc.

Aplicatius i protocols d'actuació relacionats amb la implementació del Sistema d'Informació Geogràfica (GIS).

Per facilitar la gestió s'ha començat la instal·lació d'un aplicatiu que permetrà de forma precisa situar sobre plànol les accions que es desenvolupen en el parc.

www.diba.cat/parcsn

Xarxa de Parcs Naturals

Parc del Castell de Montesquiú, Espai Natural de les Guilleries-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix.